

COFARM

ŠTUDIJE PRIMEROV: Agrarna skupnost pašna skupnost Velika planina

Uvod

Pastirsko naselje Velika planina velja za enega redko ohranjenih naselij te velikosti v Evropi. Ima dolgo zgodovino in tradicijo, ki sega vse do srednjega veka. Pastirsko naselje je zaščiteno kot kulturni spomenik in je prepoznavno po svoji tipični arhitekturi. Konec prejšnjega stoletja so kmetje, ki so bili prej le upravljalci planine, zopet postali lastniki zemlje, kar jim daje ustrezne vzvode in vpliv na razvoj planine. Povečuje se stalež živine na planini in razvija turizem. Velika planina je ena od najbolj prepoznavnih turističnih točk v Sloveniji, ki iz leta v leto privablja več obiskovalcev. Kmetom združenim v Agrarno skupnost uspeva ohranjati ravnovesje med tradicijo in razvojem in to predvsem z lastnimi sredstvi in delom, brez velike finančne pomoči države ali občine.

Osnovni podatki

Velika planina 150, 1242 Stahovica

Ime Agrarna skupnost pašna skupnost Velika planina

Leto ustanovitve 1910 (Kmetje so tega leta širše območje Velike planine razdelili na več planin)

Vrsta sodelovanja Drugi tipi sodelovanja

Število kmetov/lastnikov/podjetnikov/vključenih kmetij ali podjetij

64 pašnih upravičencev in okrog 387 lastnikov deležev zemlje

Internetne povezave <http://odmev.zrc-sazu.si/planina/Uvod.htm>

Podatki o kmetijah

Zemljišča kmetij okrog 500 ha

Opis kmetij

Na planini je 64 pašnih upravičencev, ki imajo v skupni lasti okrog 500 ha površin. Upravičenci prihajajo iz 13 različnih vasi v dolini in na planino se v začetku junija odpravi okrog 33 pastirjev z okrog 400 glav živine. Na planini preživijo tri mesece. Večino živine na paši predstavlja govedo. Na planini so zastopane različne pasme govedi, med katerimi je tudi cika, edina avtohtona slovenska pasma. Prevladuje mlada plemenska živina, krave dojilje s podmladkom, nekaj pa je tudi molzних krav, katerih mleko in mlečni proizvodi so namenjeni prodaji obiskovalcem planin. Predelava mleka sicer ni bila tradicionalna dejavnost na Veliki planini. Obuja pa se izdelava tradicionalnega sira Trnič, ki je bil namenjen predvsem obdarovanju in ne kulinariki. Stalež živine na planini se v zadnjem obdobju povečuje. Razlog je delno v opuščanju prireje mleka in večjem deležu krav dojilj, delno pa zaradi krize med katero so zaradi pomanjkanja služb na nekaterih kmetijah ponovno povečali število živine.

Podatki o poteku sodelovanja

Nevarnosti/ Izzivi

Kmetijska skupnost - Pašna skupnost Velika planina se večinoma financira s sredstvi članov. Le manjši del prispeva občina. Kot skupnost ne morejo zaprositi za nepovratna sredstva iz programa za razvoj podeželja. Skupaj z drugimi agrarnimi skupnostmi v Sloveniji si prizadevajo prilagoditi kmetijsko politiko in ukrepe tako, da se bodo lahko agrarne skupnosti potegovale za sredstva iz Programa za razvoj podeželja.

Določena sredstva v obliki neposrednih plačil za območja s težjimi pridelovalnimi pogoji lahko pridobijo le posamezne kmetije. Obveščanje in usklajevanje interesov članov skupnosti je zahtevna naloga. Pašne pravice so podedovane in lahko preidejo na mnoge naslednike, ki imajo pogosto nasprotujoče si interese. Delovanje skupnosti je oteženo tudi zaradi neaktivnih članov, ki v skladu s svojimi pravili ne sodelujejo pri delu skupnosti.

Obenem je zahtevno komuniciranje in usklajevanje interesov z drugimi zainteresiranimi stranmi na območju, ki ga upravlja

skupnost. To so različni deležniki: turistične delavci, naravovarstveniki, upravljalci kulturne dediščine in lovci.

Dolgotrajni in zapleteni upravni postopki so ovira za delovanje in razvoj pašne skupnosti.

Izobraževanja in usposabljanja

Agrarne in pašne skupnosti so šele pred kratkim dobile ustrezen pravni status. Njihova uspešnost je odvisna od sposobnosti, iznajdljivosti in izkušenj vodstva in članov. V svojem programu svetovalna služba ne zagotavlja posebnega izobraževanja / usposabljanja za agrarne in pašne skupnosti. Kmetijska zbornica je pripravila poseben Priročnik za delovanje agrarnih skupnosti, ki se osredotoča le na pravne in davčne vidike poslovanja. Vodjem in članom skupnosti ni na voljo izobraževanj, ki bi vključevale teme, kot so; komuniciranje, upravljanje in reševanje sporov.

Kot posamezniki - kmetje - imajo veliko izobraževanj na voljo prek kmetijske svetovalne službe. To so strokovna izobraževanja in usposabljanja s področja ukrepov kmetijske politike ali iz različnih drugih pravnih področij (davki, dediščina, varna hrana, varstvo narave). Nekatera izobraževanja so za posamezne kmete obvezna. Ta med kmeti niso priljubljena. Mehke veščine, kot so komunikacija, upravljanje, reševanje sporov, se najpogosteje naučijo preko izmenjave izkušenj in preko primerov dobrih praks.

Nesveti/Priporočila

“ Morali bi imeti dobre odnose s člani in drugimi zainteresiranimi stranmi in institucijami. ”

Trditve/Vprašanja

- Ali naj se voditelji in člani agrarnih skupnosti usposobijo v spretnosti dobre komunikacije, upravljanja in reševanja konfliktov?
- Kakšen bi bili najustreznejši način za pridobivanje znanja in spretnosti?
- Kdo bi moral biti odgovoren za zagotavljanje usposabljanja kmetovalcev?

Ključne besede

Ključne besede o sodelovanju

Drugi tipi sodelovanja
Upravljanje/skupna raba zemljišč

Ključne besede o kmetiji

Govedo
Mlečna kmetija
Živina
Paša
Turizem in rekreacija
Tradicionalni proizvodi/kmetijske prakse

Partnerji

Limerick Institute of Technology:
(Irska)
www.lit.ie/rdi

Hof und Leben GmbH
(Nemčija)
www.hofundleben.de

Asociace
soukromého
zemědělství ČR

Asociace Soukromého Zemedelstvi
Ceske Republiky (Češka republika)
www.asz.cz

On Projects Advising SL
(Španija)
www.onprojects.es

Union de Agricultores y Ganaderos-
Jovenes Agricultores de Jaén (Španija)
www.coagjaen.es

Biotehniški Center Naklo
(Slovenija)
www.bc-naklo.si

Confederazione Italiana Agricoltori Toscana
(Italija)
www.ciatoscana.eu

European Landowners' Organisation
(Belgija)
www.europeanlandowners.org

Socialni mediji

/CoFarm
www.facebook.com/CoFarm-1793897127551330

/COFARM_ERASMUS
www.twitter.com/COFARM_ERASMUS

Spletna stran projekta

www.cofarm-erasmus.eu

Sofinancira program
Evropske unije
Erasmus+

Izvedba tega projekta je financirana s strani Evropske komisije. Vsebina publikacije je izključno odgovornost avtorja in v nobenem primeru ne predstavlja stališč Evropske komisije.
CO-FARM: Enhancing COoperation amongst FARMing entrepreneurs
Št.Projekta: 2016-1-IE01-KA202-016870